

УДК 811.161.2'27:004.738.5(4)

**EUROLANG2012
ЯК ЗАСІБ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ В ЄВРОПІ**

Надія Ткачик

Європейський колегіум польських і українських університетів (Польща)

Представлено портал EuroLang 2012 як шанс зацікавити міжнародну спільноту шанувальників футболу мовами та культурою України та Польщі напередодні Євро 2012. Розглянуто основні елементи порталу, проаналізовано принципи побудови курсів української та польської мов, їхню структуру та наповнення мовних модулів. Зосереджено увагу на функціональності порталу, можливостях його використання не лише як місця для оволодіння основами польської та української мов, але й представлення культурної своєрідності цих країн з метою подолання стереотипів щодо них у країнах Європейського Союзу.

Ключові слова: портал EuroLang 2012, курс української мови он-лайн, популяризація української культури за кордоном.

Інноваційні технології проникають в усі сфери життя й діяльності людини. Освітня галузь не є тут винятком і дедалі більшими пригорщами бере з цього потужного джерела невичерпних можливостей. Особливого розвитку набуває e-learning, завдяки якому знання стають загальнодоступними, незважаючи на місце перебування учасника навчального процесу, його вік, час навчання, темп засвоєння знань тощо. Дистанційне навчання дозволяє не лише проникати в різні сфери, але й поєднувати їх. Одним із прикладів поєднання кількох сфер (навчання й футболу) та використання новітніх технологій є створений за проектом EuroLang 2012 портал www.eurolang2012.com.

1. Ідея

Кожна нагода, якщо нею мудро скористатися, є доброю для того, щоб зацікавити міжнародну спільноту своєю мовою та культурою. Не треба нікого зайвий раз переконувати, що організація чемпіонату Європи з футболу 2012 року є саме такою нагодою. Це гарна можливість, щоб донести до якомога ширшого кола громадян Європейського Союзу та за його межі інформацію про господарів, їхню мову й культуру, особливості та специфіку. Щойно 18 квітня 2007 року Польщу й Україну було оголошено організаторами цього великого футбольного дійства, група співробітників Варшавської академії комп'ютерних знань, управління й адміністрації без вагань вирішила, що треба використати цей унікальний шанс заради того, щоб, з одного боку, полегшити гостям із ЄС перебування й пересування по країні, де відбуватимуться матчі, з іншого – зробити свою країну ближчою й доступнішою громадянам Європи.

До співпраці були запрошені партнери з чотирьох країн ЄС – Бельгії (Гассельтський університет), Німеччини (рекламне агентство Himmel & Jord GmbH Advertising and Communication з Берліна), Італії (навчально-дослідний центр Villa Montesca) та Болгарії (Європейський центр навчання й підвищення кваліфікації із Софії). Оскільки організаторами призначено дві країни, одна з яких не належить до

ЄС, творці проекту вирішили охопити ним також Україну, хоча сама Україна не могла виступити як партнер з огляду на джерело фінансування – Європейську комісію – яка на той час надавала фінансування лише країнам-членам ЄС. Так виник проект „Towards Euro 2012 with Polish and Ukrainian Language” (скорочена назва EuroLang2012), що здійснювався в рамках програми Європейського Союзу Lifelong Learning Programme Key Activitie 2: Languages у період з 1 січня 2008 до 28 лютого 2010 (номер проекту: 135591-LLP-1-PL-KA2-KA2MP). Колектив проекту поставив перед собою завдання зацікавити передовсім велику міжнародну спільноту шанувальників футболу мовами та культурами Польщі й України, дати можливість уболівальникам (але теж гостям й іншим зацікавленим особам) з усього світу вивчати польську й українську мови через Інтернет.

2.Складові частини порталу EuroLang2012

Головна мета проекту – дати можливість користувачам оволодіти основами польської й української мов, створити умови для порозуміння та налагодження стосунків між насамперед уболівальниками різних народів і національностей, а також представити культурні відмінності Польщі й України. Неабиякою перевагою порталу є те, що навігація по ньому відбувається 23 офіційними мовами ЄС, а також українською та російською. Загалом всіма цими 25 мовами користується близько 700 млн. людей! Російська мова була включена з огляду на кількість носіїв та тих, хто її знає, а також враховуючи мовну ситуацію України, проте слід наголосити, що проект поширює саме українську мову й спонукає до її вивчення. Навчальні й інформаційні матеріали також перекладено на всі згадані мови. Отже, усе це додатково заохочує користувачів, серед яких далеко не кожен володіє „латинською мовою Європи”, себто англійською, до того, щоб зацікавитися порталом та без зайвих мовних бар’єрів ним скористатися.

Портал складається з таких елементів: курс української та польської мов он-лайн, глосарію, аудіо-матеріалів, путівників-розмовників та інформаційних матеріалів про Україну й Польщу.

Мовний курс

Курс польської та української мов – це ключовий продукт проекту EuroLang 2012, адже його основне завдання – створити умови для спілкування тим, хто приїде до України й Польщі. Курс складається з 19 уроків, кожен з яких (окрім першого) має чітку структуру: монолог („розминка”) та діалог („дія”), що супроводжуються анімаціями й аудіо-файлами, кілька видів вправ до уроку, поурочний словничок та граматичний коментар). Кожен урок стосується типових комунікативних ситуацій, напр. на вулиці, в готелі, у крамниці, в ресторані, на вокзалі тощо, які формують базові комунікативні навички й уміння. Завдяки використанню різноманітних мультимедійних засобів, навчання є цікавим і доступним. Граматичний матеріал та лексику обмежено виключно до рівня A1 (початковий рівень). Виняток складає натомість футбольна лексика, що продиктовано тематикою проекту та цільовою аудиторією.

Модуль 0

Перший урок – специфічний, це своєрідний вступ до курсу, про що свідчить вже сама назва „нульовий модуль”. Він виконує важливу функцію в курсі, оскільки здійснює ідею „мови в малюнках”: у ньому представлено базові лексичні одиниці за

допомогою вербальних і невербальних засобів (анімацій, зображень та звукових файлів). Це дасть змогу тим, хто взагалі не знає польської та української мов, коротко ознайомитися з основами: тут є, зокрема, алфавіт, вимова, вислови й щоденні звороти, числівники, календарна лексика, слова, що вказують на місце, час і простір, назви кольорів, лексика типових комунікативних ситуацій (покупки, харчування, подорож) та лексика, пов'язана з футболом і спортивними заходами. Засвоєння матеріалу цього уроку дозволить плавно перейти до основного матеріалу курсу.

Аудіо

Додатковим складовим елементом проекту є збір аудіофайлів в одному місці, своєрідна аудіотека порталу. Усі звукові файли можна звідси завантажити у форматі mp3 й записати на будь-який носій (комп'ютер, телефон, плеєр тощо), щоб потім слухати, повторювати й вивчати, перебуваючи поза мережею.

Глосарій

Глосарій складається з 5000 польських та українських слів, які перекладено на 23 офіційні мови ЄС та російську. Глосарій охоплює не лише слова, що використані в мовному курсі, але також виходить далеко поза межі рівня A1. Додатково, з огляду на тематику проекту, в ньому представлена розширена футбольна лексика. Кожне гасло в глосарії озвучене польською та українською мовами і майже кожне унаочнене зображенням, щоб полегшити засвоєння лексичних одиниць.

Путівники

Практичні мовні путівники є своєрідною „швидкою мовною допомогою”. Це найважливіші слова й звороти з курсу у форматі PDF, які кожен користувач може завантажити, роздрукувати й узяти із собою в дорогу. Ці своєрідні мовні дороговкази перекладено з мови користувача на українську (польську) мову. Отже, опрацьовано по 24 двомовні путівники-розмовники для української та польської мов, щоб кожен користувач міг легко довідатися, як українською чи польською мовою сказати те чи інше слово та запитати про найнеобхідніше.

Польща й Україна

Ця частина проекту зосереджена на тому, щоб показати Польщу й Україну в мініатюрі: дати загальну інформацію про країни, представити короткий історичний огляд, розповісти про культуру, звичаї, традиції, населення, архітектуру, кухню, туристично привабливі місця тощо. З огляду на цільову групу творці проекту намагалися давати радше не енциклопедичні знання, але подавати матеріал у доступній і цікавій формі. Доступна мова викладу матеріалу дозволяє користувачам випробувати свої сили й застосувати щойно набуті мовні навички, щоб отримати додаткову інформацію про ці дві країни. Знання можна розширити завдяки посиланням на інші джерела, які додатково збагачують матеріал. Інформацію про Польщу й Україну перекладено на англійську та кілька інших найпоширеніших європейських мов. Окрім цього, матеріал також проілюстровано світлинами й іншими додатками. Зважаючи на те, що для пересічного мешканця ЄС Україна – це за terra incognita, портал може стати справжнім джерелом найнеобхідніших знань, які – своєю чергою – можуть спонукати до їх самостійного розширення та поглиблення.

3.Методика

Проект базується на методі e-learning, тобто навчанні в он-лайн режимі без втручання вчителя. Дистанційна форма навчання має свої переваги, але також і недоліки. З одного боку, матеріал максимально насичений різноманітною зображальною наочністю, як вербальною, так і невербальною, з іншого, у процесі вивчення мови переважає відтворювальний характер, а можливість конструювання усних і письмових мовних одиниць обмежена. Специфіці дистанційного навчання підпорядкований підбір матеріалу й форма його викладу, види вправ та способи перевірки засвоєння знань. Оцінювання успішності здійснюється інтернет-платформою у вигляді зазначення правильних відповідей та повідомлення про помилки.

Зробляючи курс української та польської мов автори намагалися збалансувати два підходи: з одного боку, зробити курси максимально до себе подібними за навчальними матеріалами, щоб полегшити користувачам засвоєння обох мов на основі аналогічних схем подачі матеріалу, з іншого натомість врахувати й показати семантико-стилістичні відмінності. Зважаючи на те, що матеріали обох курсів перекладено 24 мовами, а цільова аудиторія представляє різні мовні сім'ї, доводилося деякі елементи спрощувати чи пропускати.

Праця над глосарієм також виявилася нелегкою, оскільки слід було зважувати чи не на кожне слово й міркувати, яке саме значення подавати у випадку багатозначних слів. Для прикладу польське слово „ładować” означає „завантажувати” (вантаж, файли тощо), але теж „заряджати” (телефон, акумулятор). Подавати всі значення із прикладами їх уживання означало б укладання 25-мовного словника, а не глосарію. Вирішено, що точкою відліку слугуватиме англійська мова, але й це повністю не вирішувало питання, оскільки англійські слова також багатозначні. Додатковим орієнтиром у тих випадках, коли складно було з перекладом багатозначних слів, ставало зображення. Саме на нього спиралися перекладачі інших мов, щоб якомога точніше підібрати відповідне гасло своєю мовою.

Додатковою перевагою порталу є його добра функціональність, яку забезпечують різні елементи, а саме: багатомовний інтерфейс, безкоштовний доступ, можливість навчатися в режимі офф-лайн, завантажуючи на свій комп'ютер файли у форматі mp3 із зафіксованою правильною вимовою слів польською та українською мовами.

4.Майбутнє проекту

Колектив проекту поставив перед собою амбіційне завдання – не лише розробити портал для вивчення польської та української мов і показати культури цих країн та зацікавити ними, але й постійно його розвивати та вдосконалювати так, щоб він діяв і виконував свою роль не лише до Євро 2012, не тільки під час цього заходу, а й жив своїм життям після цього футбольного свята. Портал має всі можливості стати платформою для спілкування, вивчення іноземних мов, налагодження зв'язків між громадянами різних країн і загалом формування e-спільноти. Портал передбачає також активну участь самих користувачів – вони можуть писати блоги, ділитися враженнями й обмінюватися досвідом, допомагати один одному у випадку якихось труднощів із розумінням чи засвоєнням матеріалу. Автори розраховують на активну участь у цій ділянці блогерів з України та Польщі, що писатимуть свої повідомлення рідною мовою. Окрім цього, якщо зацікавлення порталом буде велике, на що автори дуже сподіваються, слід подумати й про те, щоб курси польської й української мов

продовжити на вищому рівні, залучаючи ширше коло фахівців та професійно підготовлені матеріали, розроблені у співпраці з методичними осередками.

5.Значення

Портал EuroLang 2012 має всі шанси стати популярним з огляду на кілька чинників. По-перше, користування ним є безкоштовним і вимагає лише реєстрації. Більшість курсів дистанційного вивчення іноземних мов такими не є. По-друге, з огляду на 25 робочих мов потенційна кількість користувачів є досить показною.

Включення до проекту курсу української мови й інформації про культуру годі переоцінити, адже його значення для України може бути значно більшим, ніж для Польщі. У порівнянні з Україною, Польща є в значно вигіднішій ситуації. Починаючи з того, що польська держава підтримує й усіляко сприяє поширенню власної мови й культури за кордоном, особливо надаючи фінансову й матеріальну допомогу задля популяризації культури й вивчення мови скрізь, де проживають поляки. Завдяки вступу до ЄС та різноманітним його фондам, Польща має можливість різними шляхами поширювати знання про себе в інших країнах. Відсутність віз та приналежність до Шенгенської зони, а відтак дедалі масовіший наплив туристів, додатково робить Польщу доступною громадянам ЄС.

В Україні ж, на жаль, про все це годі мріяти, тому що мовна ситуація всередині самої країни – це все ще, без перебільшення, боротьба за незалежність, а що вже говорити про решту, наприклад, програму сприяння вивченню української мови за кордоном. Проте бідкання на відсутність підтримки з боку держави нічого не дасть, тому слід шукати різних шляхів і кожен повинен робити свій посильний внесок, якщо йому дійсно не байдужі питання мови, культури, національної totoжності, іміджу батьківщини за кордоном. Не йдеться про те, щоб виручати державу, а про те, щоб робити свою справу всупереч несприятливій ситуації. Для України, української мови й культури проект EuroLang 2012 – це шанс, яким необхідно скористатися вповні. Опрацьовані й вміщені в Інтернеті матеріали про Україну, які будуть поширюватися в усіх країнах ЄС, допоможуть подолати бар'єри в спілкуванні, зламати стереотипи щодо України.

Хоча портал EuroLang 2012 створений з думкою про футболістів-вболівальників, проте його можливості виходять далеко поза межі футболу й загалом спорту. Це унікальна можливість відкрити себе для громадян 27 країн ЄС. Євро 2012 – це не лише матчі. Винятковість цього чудового заходу створює також усе те, що відбувається до і після матчу. Спільне святкування, розваги, обмін футбольними враженнями і досвідом у пивбарах, клубах, готелях, нові знайомства та приятелювання – усе це творить неповторну атмосферу Євро 2012. Якщо Євро 2012 – це не лише футбольні змагання, так само портал EuroLang 2012 – це не лише можливість оволодіти основами польської й української мов та довідатися про їхні культури. Портал допоможе з часом зменшити культурну відстань до України й втягнути її в орбіту європейських цінностей.

**EUROLANG 2012 AS A WAY FOR POPULARIZING UKRAINIAN
LANGUAGE AND CULTURE IN EUROPE**

Nadiya Tkachyk

European College of Polish and Ukrainian Universities (Poland)

The article presents the e-platform 'EuroLang 2012' which can inspire football fans' interest in Ukrainian and Polish language and culture before the Euro-2012 Football Championship. The author analyzes the main components of the e-platform and the structure of the Ukrainian and Polish language courses, their principles and content. The EuroLang2012 portal is a good source for the initial learning of these languages and cultures as well as it helps to destroy some stereotypes existing among the residents of other countries in the EU.

Key words: EuroLang2012 portal, Ukrainian on-line language course, popularizing Ukrainian culture abroad

**EUROLANG 2012 КАК СРЕДСТВО ПОПУЛЯРИЗАЦИИ
УКРАИНСКОГО ЯЗЫКА И КУЛЬТУРЫ В ЕВРОПЕ**

Надежда Ткачик

Европейский колледжум польских и украинских университетов (Польша)

В статье представлен портал EuroLang 2012 как шанс заинтересовать международное сообщество любителей футбола языками и культурами Украины и Польши накануне Евро 2012. Рассмотрены основные элементы портала, проанализированы принципы построения курсов украинского и польского языков, их структуру и наполнение языковых модулей. Сосредоточено внимание на функциональности портала, возможностях его использования не только как сайта, где можно овладеть основами украинского и польского языков, но и представить культурное своеобразие этих стран с целью преодоления стереотипов по отношению к ним в странах Европейского Союза.

Ключевые слова: портал EuroLang 2012, курс украинского языка он-лайн, популяризация украинской культуры за рубежом.